

Gatunek o fragmentarycznie poznanej bionomii, troficznie związany z klonami. W Polsce spotykany sporadycznie, notowany zaledwie z pięciu krain (BURAKOWSKI i in. 1995: Kat. Fauny Pol., XXIII, 20: 1-310).

Hypera arundinis (PAYKULL, 1792)

– *Wyżyna Lubelska: Dubienka, dolina Bugu (GB05), 19 V 2007 – 7 exx., 19 VI 2007 – 2 exx., leg. et det. R.G. Okazy złowiono na marku szerokolistnym (*Sium latifolium* L.) rosnącym w zbiorowisku szuwarowym z dominacją *Equisetum fluviatilis* STEFFEN, 1931.

Gatunek bardzo rzadko spotykany, zagrożony (GOSIK, ODER 2005: Wiad. entomol., 24, 1: 54-55; PAWŁOWSKI i in. 2002: [W:] GŁOWACIŃSKI (red.): Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce, IOP PAN, Kraków: 88-110). Morfologię larwy *H. arundinis* opisał SKUHROVEC (2006: Ent. Basil., 28: 365-396), zaś poczwarki GOSIK (2008: Snudebiller, 9: 339-343).

Gronops lunatus (FABRICIUS, 1775)

– Wyżyna Lubelska: Lublin, Konopnica (FB07), 2 V 2007 – 1 ex., leg. et det. R.G.

Okaz zebrany z elewacji budynku mieszkalnego.

Chrząszcz o niedostatecznie poznanej biologii i rozmieszczeniu. Notowany z nielicznych stanowisk, w tym jednego z Wyżyny Lubelskiej (BURAKOWSKI i in. 1995: ibid.; CMOLUCH 1971: Acta zool. cracov., 16: 29-216).

Rafał GOSIK, Zakł. Zool., Inst. Biol. UMCS, Lublin
Wiesław PIOTROWSKI, Poleski PN, Urszulin

565. Nowe dane o rozmieszczeniu Adelidae (Lepidoptera) na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej

New records of Adelidae (Lepidoptera) on the Wielkopolska-Kujawy Lowland

KEY WORDS: Lepidoptera, Adelidae, new records, the Wielkopolska-Kujawy Lowland, W Poland.

Wąsiki (Adelidae) należą do najefektowniej ubarwionych Microlepidoptera. Cechą charakterystyczną są silnie wydłużone czułki. W Polsce ta rodzina motyli jest reprezentowana przez 28 gatunków (WOJTUSIAK 2000 [W:] BUSZKO J., NOWACKI J. (red.): The Lepidoptera of Poland – A Distributional Checklist. Polish Entomol. Monogr., 1: 1-178). W niniejszym doniesieniu podajemy nowe dane o rozmieszczeniu 8 gatunków Adelidae z południowo-wschodniej części Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej. Dane pochodzą z terenu województw: wielkopolskiego (8 gatunków) i łódzkiego (1 gatunek). Dotychczas na terenie tych województw odnotowano odpowiednio 15 i 8 gatunków Adelidae (WOJTUSIAK 2000: ibid.). Zebrany materiał oparty jest prawie wyłącznie na dokumentacji fotograficznej, jedynie dla *Adela rufimitrella* i *Nematopogon swammerdamella* pozyskano okazy dowodowe. Dane o rozszedleniu Adelidae w Polsce przyjęto za WOJTUSIAKIEM (2000: ibid.). Dziękujemy Panu prof. Jarosławowi BUSZKO za pomoc w identyfikacji trzech gatunków, a wszystkim osobom wymienionym w tekście za udostępnienie swoich fotografii. Użyty skrót (PŻ) – obserwacje P. ŻURAWLEW.

Nemophora degeerella (LINNAEUS, 1758)

– Cegły (UTM: XT82), 8 VI 2009 – 1♂ (M. RADZISZEWSKI); Taczanów (XT84), 6 VI 2007 – 1♂, 8 VI 2007 – 1♀, 24 V 2009 – 1♂, 20 VI 2010, 1♂ (P. PALUSZKIEWICZ, P. KOSTUJ);

Koźminiec (XT84), 8 VI 2010 – 1♂ (PŻ); Kotlin (XT85), 18 VI 2010 – 1♀ (PŻ); Tomice (XT87), 8 VI 2008 – 1♀, 6 VI 2010 – 1♂ 1♀ (PŻ); Nadstawki (XT91), 27 VI 2010 – 1♂ (M. RADZISZEWSKI); Przybrodzin (XU91), 26 VI 2009 – 1♂, 27 VI 2009 – 1♀ (PŻ); Gołuchów (YT04), 18 VI 2009 – 5♂♂ (PŻ); Piła (YT05), 28 VI 2009 – 1♀, 3 VI 2010 – 1♂, 19 VI 2010 – 1♂ (E. MARKIEWICZ).

Gatunek rozpowszechniony w całej Polsce.

Nemophora metallica (PODA, 1761)

– Piaski Wielkopolskie (XT45), 14 VII 2008 – 1♂ 1♀, 4 VII 2010 – 1♂ (T. PIECUCH); Kowalew (XT85), 13 VII 2009 – 2♂♂ 1♀ (W. FLUDER); Baranówek (XT85), 27 VI 2006 – 1♂ (W. FLUDER); Nowa Wieś (XT95), 18 VI 2008 – 2♀♀, 23 VI 2010 – 2♀♀ (PŻ); Pleszew (XT95), 21 VII 2009 – 1♂ (W. FLUDER).

Znany z całej Polski, jednak po roku 1960 nie był podawany z województwa wielkopolskiego.

Nemophora fasciella (FABRICIUS, 1775)

– Korzkwy (XT85), 23 VII 2009 – 1♂ (W. FLUDER); Kuczków (XT94), 13 VII 2010 – 1♂ (PŻ, P. KOSTUJ); Kwileń (XT96), 11 VII 2010 – 1♂ (PŻ); Czerminek (YT04), 15 VII 2010 – 1♂ (P. KOSTUJ); Piła (YT05), 26 VII 2008 – 1♂, 15 VII 2009 – 1♀, 17 VII 2009 – 1♂, 18 VII 2009 – 1♀, 16 VII 2010 – 1♂ (E. MARKIEWICZ).

W Polsce występuje lokalnie na stanowiskach kserotermicznych. Znany z pięciu województw, z województwa wielkopolskiego po roku 1960 nie podawany.

Adela reaumurella (LINNAEUS, 1758)

– Królików (BC97), 2 V 2009 – 1♀ (PŻ); Stare Grądy (CC06), 11 V 2009 – 1♀ (PŻ); Żychlin (CC18), 7 V 2009 – 2♂♂ (PŻ); Ruda (CC27), 2 V 2009 – 2 exx. (PŻ); Małoszyna (CC27), 14 V 2009 – 2♀♀ (PŻ); Szymanów (XT64), 30 IV 2009 – setki exx. (PŻ); Radliniec (XT66), 28 IV 2009 – ok. 10 exx. (PŻ); Mazury (XT72), 2 V 2009 – kilkanaście exx. (J. BARTUZI); Roszki (XT73), 28 V 2010 – ok. 10 exx. (PŻ); Orla (XT74), 30 IV 2009 – setki exx. (PŻ); Tarce (XT76), 28 IV 2009 – ok. 10 exx. (PŻ); Wilkowyja (XT76), 28 IV 2009 – ok. 10 exx. (PŻ); Cielcza (XT76), 28 IV 2009 – tysiące exx. (PŻ); Radlin (XT76), 28 IV 2009 – ok. 5 exx. (PŻ); Taczanów (XT84), 2 V 2008 – 1♀, 29 IV 2009 – 3♂♂, 17 V 2009 – 1♂ 2♀♀, 11 V 2010 – 1♂, 19 V 2010 – 1♀ (PŻ, P. KOSTUJ, P. PALUSZKIEWICZ); Ruda (XT85), 28 IV 2009 – setki exx., 8 V 2009 – ok. 10 exx. (W. FLUDER); Przygodzice (XT91), 22, 23 i 30 IV 2009 – do kilkunastu exx. (M. RADZISZEWSKI); Kołatajew (XT92), 9 V 2010 – 3♂♂ 1♀ (T. ŻUK); Pleszew (XT95), 12 V 2008 – 1♀ (PŻ); Brzezcie (XT95), 21 V 2009 – 2 exx. (W. FLUDER); Łęg (XT96), 28 IV 2010 – 3♂♂ (PŻ); Piła (YT05), 10 V 2009 – 1♀, 19 V 2010 – 1♀, 2 V 2010 – 1♂, 19 V 2010 – 1♀ (E. MARKIEWICZ).

Występuje w całym kraju. Z województwa wielkopolskiego po roku 1960 nie podawany.

Adela cuprella (DENIS et SCHIFFERMÜLLER, 1775)

– Kwileń (XT96), 15 IV 2009 – 5♂♂ (PŻ); Niniew (XT96), 25 IV 2010 – ok. 20♂♂, 28 IV 2010 – 1♂ (PŻ).

Występuje w całym kraju. Z województwa wielkopolskiego po roku 1960 nie podawany.

Adela croesella (SCOPOLI, 1763)

– Kolonia Osiek (CB09), 1 VI 2009 – 1♂ (S. PAWLAK); Brzezcie (XT95), 21 V 2009 – 1♂ (W. FLUDER).

Wykazany z 11 województw. Z województwa wielkopolskiego po roku 1960 nie podawany, a podana tu informacja z rejonu Wieruszowa jest pierwszą dla województwa łódzkiego.

Adela rufimitrella (SCOPOLI, 1763)

– Pleszew (XT95), 30 IV 2010 – 1♂ (leg. P. ŻURAWLEW, det. et coll. M. BAKOWSKI).

Wykazany z ośmiu województw, z województwa wielkopolskiego po roku 1960 nie podawany.

Nematopogon swammerdamella (LINNAEUS, 1758)

- Pleszew (XT95), 30 IV 2010 – 1♂ (leg. P. ŻURAWLEW, det. et coll. M. BĄKOWSKI),
Występuje w całym kraju. Z województwa wielkopolskiego po roku 1960 nie podawany.

Przemysław ŻURAWLEW, Pleszew

Marek BĄKOWSKI, Zakł. Zool. Systemat. UAM, Poznań

566. Nowe i rzadkie gatunki Crambidae (Lepidoptera) z Wielkopolski

New and rare Crambidae (Lepidoptera) from the Wielkopolska region

KEY WORDS: Lepidoptera, Crambidae, new records, Wielkopolska, W Poland.

Motyle Wielkopolski, a w szczególności Poznania i okolic w porównaniu do innych regionów Polski są dość dobrze poznane. W województwie wielkopolskim, w granicach administracyjnych ustalonych w roku 1999, do roku 2000 wykazano występowanie 1946 gatunków motyli, z tego 1580 w latach 1961–2000; pozostałych 366 gatunków nie potwierdzono po roku 1960 (BUSZKO, NOWACKI 2000: Polish Entomol. Monogr., Poznań – Toruń, 1: 1-178). W niniejszej pracy podajemy wiadomości o nowych i rzadkich gatunkach Crambidae w Wielkopolsce. Dane o rozszedzeniu w Polsce przyjęto za BUSZKO i NOWACKIM (2000: ibid.). Część z gatunków została wykazana na podstawie odłowionych okazów, pozostałe potwierdzono na podstawie dokumentacji fotograficznej (nazwiska osób, które dostarczyły tę dokumentację umieszczono w nawiasach). W tym miejscu składamy podziękowania autorom zdjęć za ich udostępnienie.

Evergestis frumentalis (LINNAEUS, 1761)

- Piaski Wielkopolskie (UTM: XT45), 17 V 2008 – 3 exx., 24 V 2008 – 3 exx., (T. PIECUCH);
Biadaszki (XT81), 18 V 2009 – 1 ex., (M. RADZISZEWSKI; Kowalew (XT85),
27 V 2009 – 1 ex., (W. FLUDER); Suchy Las (XU21), 8 V 2009 – 1 ex., 18 V 2009 – 5 exx.,
leg. et coll. R. SŁODZINKA.

Głównie podawany ze wschodniej części kraju. Nie podawany z Wielkopolski po 1960 roku.

Evergestis extimalis (SCOPOLI, 1763)

- Baranówko (XT28), 21 VIII 2009 – 1 ex., 6 VI 2010 – 3 exx., leg. et coll. R. SŁODZINKA;
Piaski Wielkopolskie (XT45), VII 2008 – 1 ex., (T. PIECUCH).

Wykazywany przede wszystkim z północnej i wschodniej części kraju. Dotychczas nie podawany z Wielkopolski.

Loxostege turbidalis (TREITSCHKE, 1829)

- Baranówko (XT28), 6 VI 2010 – 2 exx., leg. et coll. R. SŁODZINKA.

Szeroko rozprzestrzeniony w Polsce, nie był jednak dotychczas podawany z Wielkopolski.

Pyrausta despicata (SCOPOLI, 1763)

- Kowalew (XT85), 13 VIII 2009 – 1 ex., (W. FLUDER); Ruda Komorska (XT87), 11 V 2010 –
1 ex., leg. et coll. P. ŻURAWLEW; Suchy Las (XU21), 8–13 V 2009 – 2 exx.; Puszczykowo
(XT29), 15 VII 2009 – 1 ex., leg. et coll. R. SŁODZINKA.